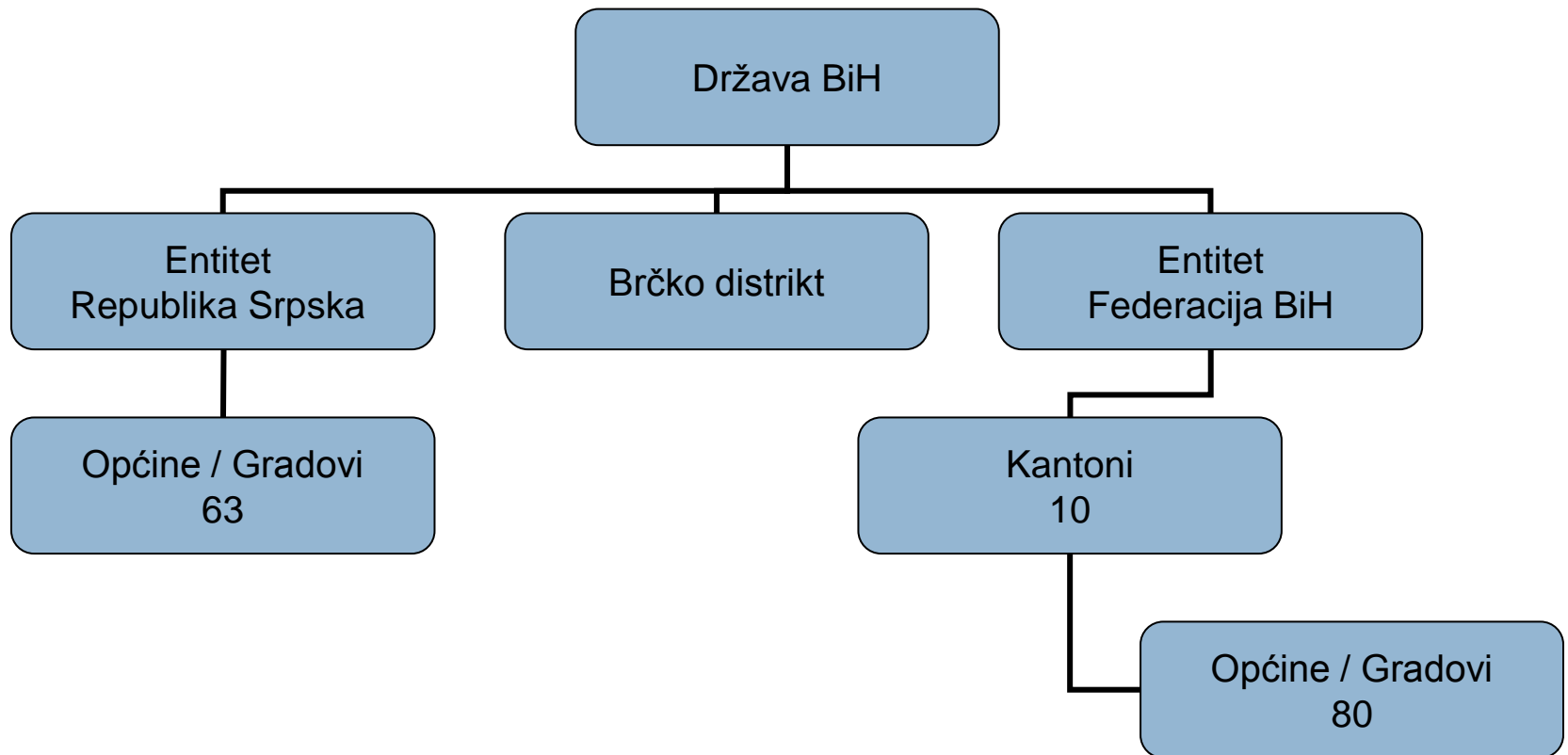

Savez općina i gradova Federacije Bosne i Hercegovine

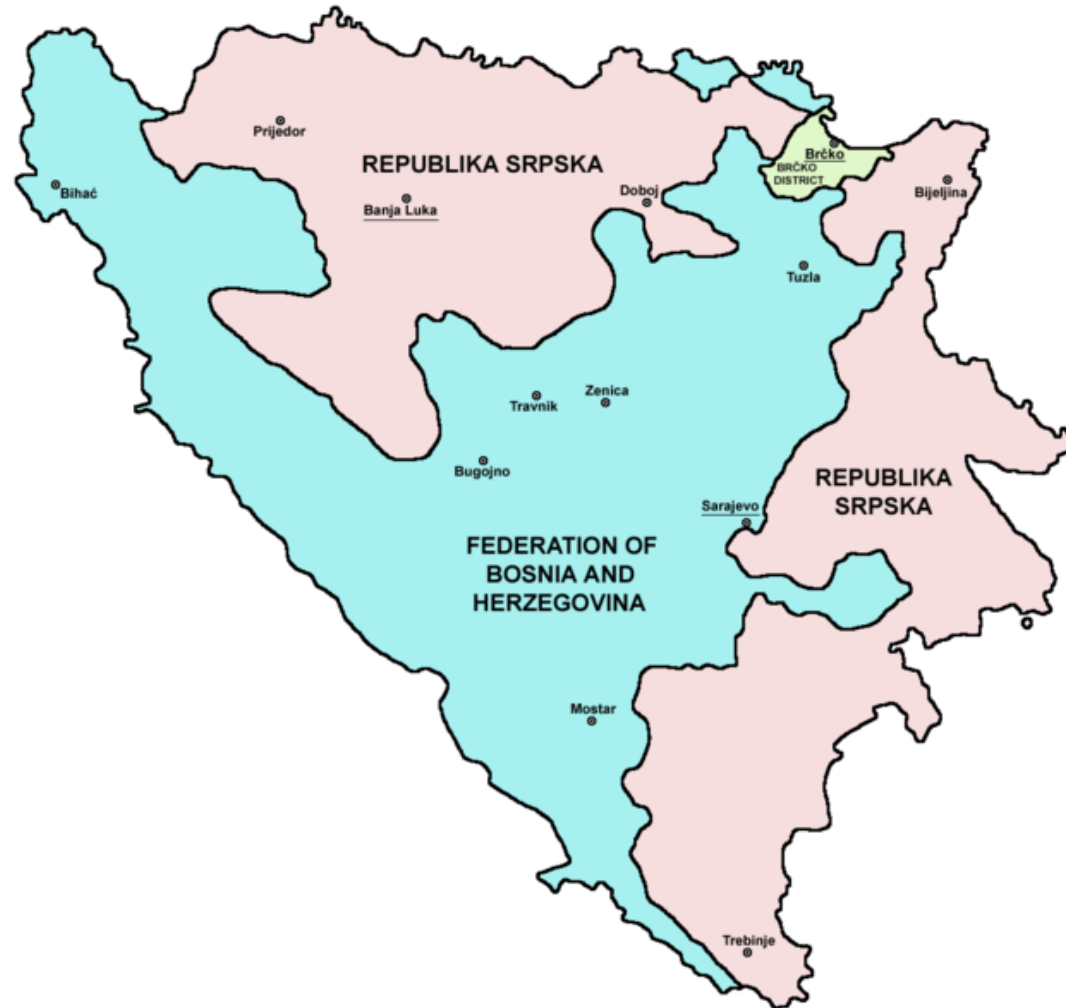
- Sadržaj predavanja
 - A. Bosna i Hercegovina (državna struktura)
 - B. Lokalna i regionalna samouprava u Federaciji BiH
 - C. Finansiranje jedinica lokalne samouprave
 - D. Izazovi za JLS i Savez u narednom periodu
 - E. Aktivnosti Saveza i JLS na implementaciji ZPLS u FBIH

A. Bosna i Hercegovina

A. Bosna i Hercegovina

- 1995 Dejtonski mirovni sporazum (DMS)
- Dva entiteta + Brčko Distrikt
- Parlamentarna demokratija sa izrazito slabom centralnom vlašću

Federacija Bosne i Hercegovine

□ Predsjedničko – parlamentarni sistem vlasti

□ **Parlament Federacije BiH:**

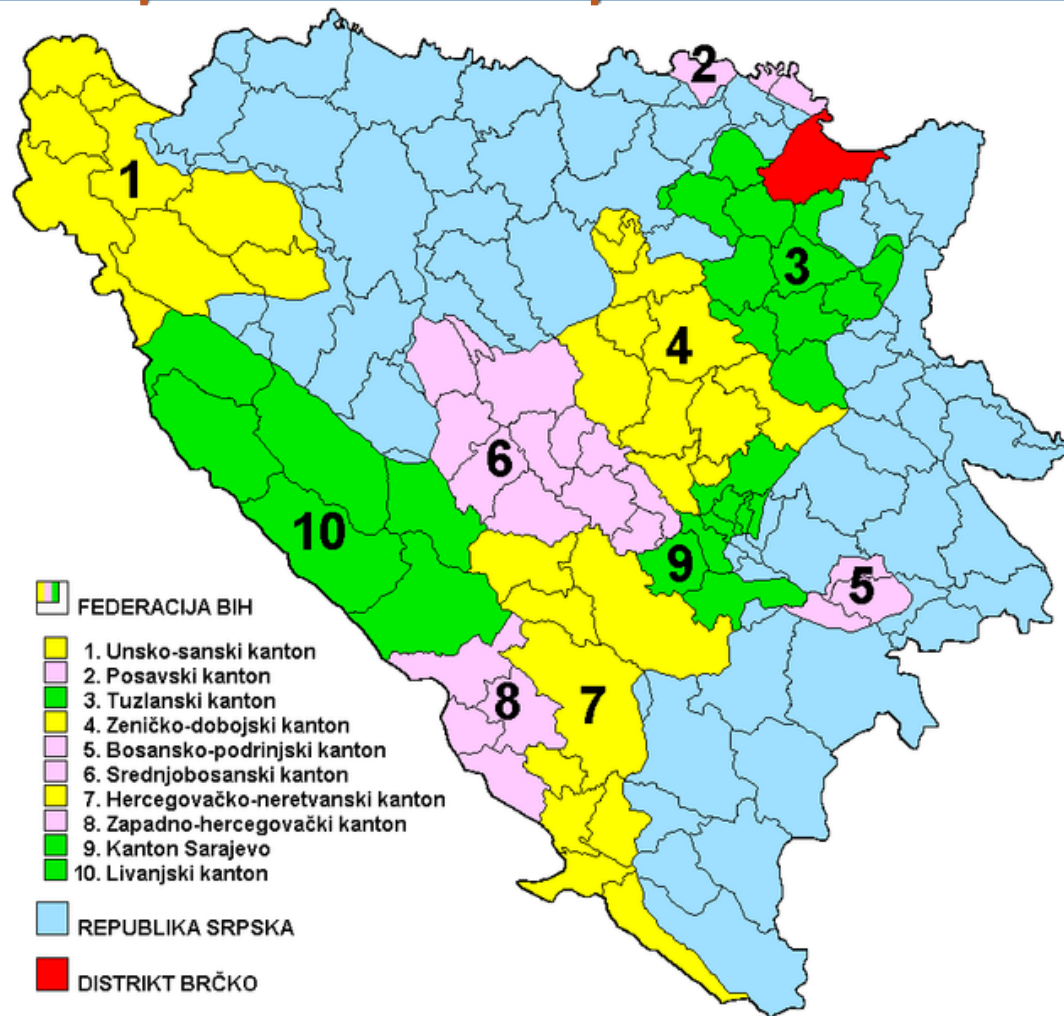
- Dom naroda: bira se iz reda zastupnika u skupštinama kantona, (17 B, 17 H, 17 S i 7 O), brinese o zaštiti vitalnih nacionalnih interesa prema listi ili odluci Ustavnog suda F BiH
- Predstavnički dom: bira se direktno iz izbornih jedinica (98) usvaja zakonske i podzakonske akte, informacije i programe
- Svaki dom ima svoj sekretarijat i stručnu službu te predsjedavajućeg i dva potpredsjedavajuća koji se ne rotiraju

Federacija Bosne i Hercegovine**□ Vlada Federacije BiH**

- Premijer i 16 ministarstava utvrđenih kao ustavne kategorije u Ustavu F BiH
- Osam ministara B
- Pet ministara H
- Tri ministra S

B. Lokalna i regionalna samouprava u Federaciji BiH

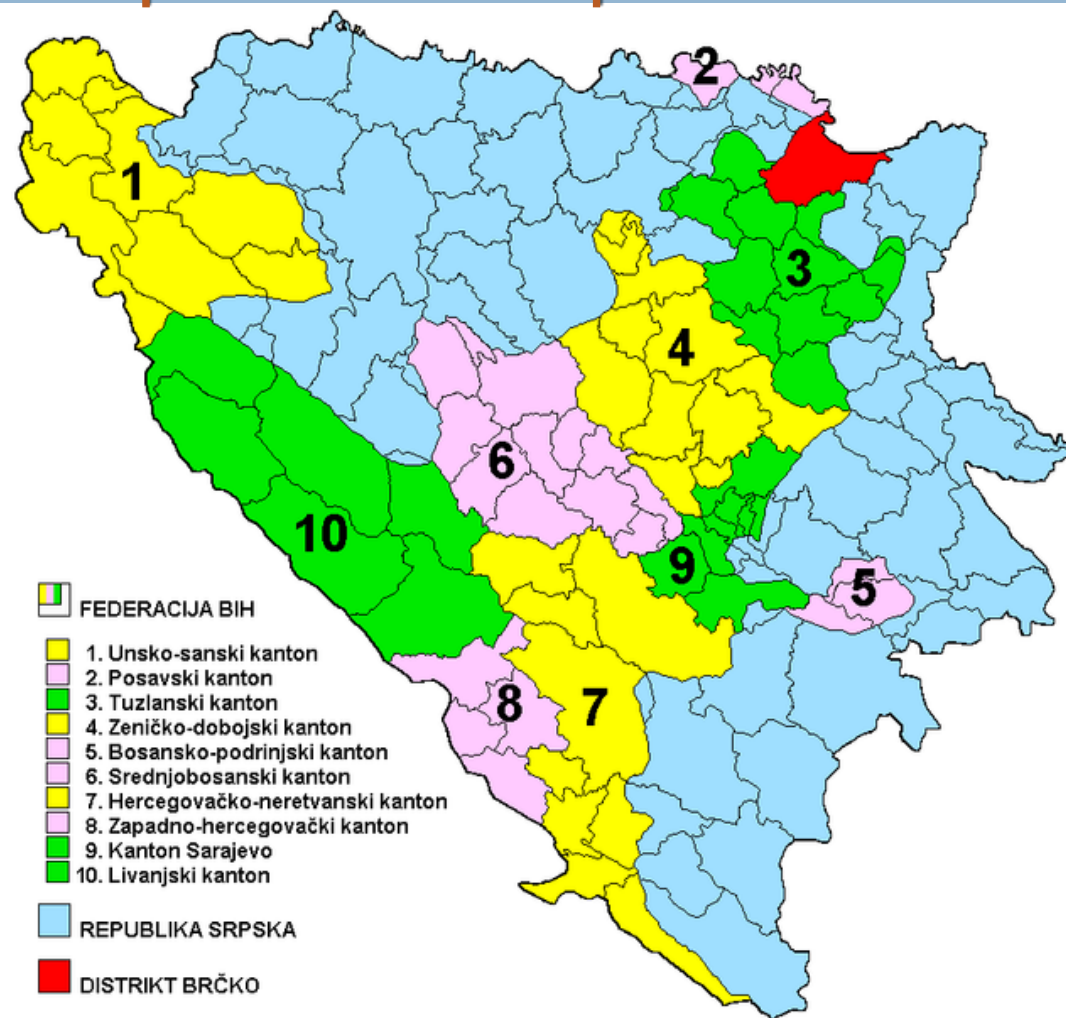
- ❑ 10 kantona i 80 JLS (78 općina i 2 grada)
- ❑ Kantoni imaju visok stepen autonomije - imaju svoju skupštinu i vladu.
- ❑ Imaju nadležnosti u oblasti zdravstva, obrazovanja, kulture i sporta, unutrašnjih poslova, te drugih oblasti vezanih za civilnu upravu.
- ❑ Često dolazi od isprepletanja i sukoba federalnih i kantonalnih ministarstava i njihovih nadležnosti.

B. Lokalna i regionalna samouprava u Federaciji BiH

KANTONI

- Skupština od 15 do 35 zastupnika
- Biraju predsjedavajućeg i dva zamjenika iz reda konstitutivnih naroda, koji predlažu mandataru Vlade
- Premijer i ministri (neodređen broj) čine vladu kantona

B. Lokalna i regionalna samouprava u Federaciji BiH

Općine RS

- Skupština opštine
- Odbornici se biraju direktno sa otvorenih listi na izborima
- Načelnik se bira direktno (nema preferencijalnog sistema)
- Opština ima više nadležnosti bitnih za funkcioniranje lokalne samouprave

Općine Federacije BiH

- Općinsko vijeće
- Vjećnici se biraju direktno sa otvorenih listi na izborima
- Načelnik se bira direktno uz preferencijalni sistem
- Veliki broj nadležnosti bitnih za lokalnu samoupravu nalazi se na nivou kantona

B. Lokalna i regionalna samouprava u Federaciji BiH

Garancija lokalne samouprave

- Ustav Federacije BiH
- Zakon o principima lokalne samouprave u Federaciji BiH (usaglašen sa Evropskom poveljom o lokalnoj samoupravi i naglašava poziciju JLS u odlučivanju o pitanjima iz vlastite nadležnosti, koja ne može biti ograničena ili uskraćena od strane federalnih ili kantonalnih vlasti)

B. Lokalna i regionalna samouprava u Federaciji BiH

- **Zakon o principima lokalne samouprave u Federaciji BiH**
 - Ovim Zakonom uređuju se: definicija lokalne samouprave, samoupravni djelokrug, organi JLS, međusobno odnos vijeća i načelnika, mjesna samouprava, finansiranje i imovina, javnost rada, neposredno učestvovanje građana u odlučivanju, upravni nadzor, saradnja JLS i viših organa vlasti (član 1.);
 - Lokalna samouprava se organizira i ostvaruje u općinama i gradovima;
 - Općine imaju vlastitu nadležnost u: donošenju budžeta, urbanom i prostornom planiranju, osiguravanju komunalnih usluga, predškolsko i osnovno obrazovanje, lokalni putevi, prevoz učenika, biblioteke, zelene površine, parkovi i muzeji, gradska groblja, kultura i sport, i dr.;
 - Mogućnost prenosa poslova s federalne i kantonalnih vlasti na JLS, ali uz prethodno **OBAVEZNO** konsultovanje organa lokalne vlasti (član 10.) prateći princip supsidijarnosti, uz obavezan prenos i finansijskih sredstava potrebnih za njihovo obavljanje (član 11. i 34.).

B. Lokalna i regionalna samouprava u Federaciji BiH

- Ovim Zakonom je dato pravo savezu općina i gradova, koji okuplja najmanje dvije trećine gradova i općina u Federaciji BiH (član 51.), da djeluje kao zakonski zastupnik svojih članica pred vlastima u Federaciji BiH, da priprema prijedloge zakona i amandmane na prijedloge zakona, te da daje mišljenje i prijedloge u vezi sa raspodjelom javnih prihoda u dijelu koji se odnosi na finansiranje jedinica lokalne samouprave
- Član 34. propisuje obavezu zakonodavca da pribavi mišljenje od saveza općina i gradova o svim pitanjima koja se odnose na dodjelu sredstava, kao i o svim promjenama zakona koje mogu uticati na finansijske obaveze JLS.

C. Finansiranje jedinica lokalne samouprave

- Porez na dodanu vrijednost (PDV) uveden 2006
- Ovi prihodi predstavljaju ogroman dio sredstava organa vlasti ispod entitetskog nivoa, čineći i do 70% kantonalnih i 21% općinskih prihoda.

36,2 % za finansiranje nadležnosti Federacije BiH;

51,48 % za finansiranje nadležnosti na kantonalnom nivou;

8,42 % za finansiranje nadležnosti na općinskom nivou;

3,9 % za Direkcije za ceste.

Sopstveni finansijski izvori:

- lokalnih такси i naknada, čiju stopu utvrđuju JLS u okviru zakona,
- sredstva prikupljena od poreza i doprinosa koja u cjelosti ili djelimično pripadaju JLS kao izvorni prihodi,
- transferi i grant sredstva od viših nivoa vlasti koja su namjenskog karaktera i uglavnom se troše za kapitalna ulaganja.

C. Finansiranje jedinica lokalne samouprave

- Nedostaci trenutnog sistema finansiranje lokalne samouprave:**
 - Dosta općina i gradova se našlo u izuzetno nepovoljnoj situaciji usljed pada prihoda pod uticajem ekonomske krize u 2009 - 2010.
 - Raspon pada prihoda u procentualnom iznosu se kreće i do 40% u 2009. godini u odnosu na godinu ranije.

D. Glavni izazovi za JLS i Savez u narednom periodu

- **Aspekt finansiranja JLS potrebno je:**
 - Riješiti pitanja finansiranja jedinica lokalne samouprave kroz jedan sveobuhvatan Zakon.
 - Pored sistema raspodjele prihoda koji je trenutno na snazi u Federaciji, potrebno je riješiti pitanje dodatnih dotacija za nerazvijene općine, gdje ekonomska aktivnost nije dostatna da se finansiraju potrebe.
 - Prihod od korištenja prirodnih resursa usmjeriti u popravljavanje ekonomske situacije
- **Implementacija Zakona o principima lokalne samouprave u Federaciji BiH:** (općine se uglavnom stihijski i iz entuzijazma bore protiv nepoštivanja ZPLSFBiH)
 - Usklađivanje kantonalnih zakona o lokalnoj samoupravi i prenos poslova i nadležnosti
 - Usklađivanje drugih kantonalnih i federalnih zakona sa ZPLSFBiH
 - Nadležnosti
 - Obavezno konsultovanje
 - Uspostava gradova
 - Grad Sarajevo – Kanton Sarajevo

D. Glavni izazovi za JLS i Savez u narednom periodu

Implementacija Zakona o principima lokalne samouprave u Federaciji BiH?

- **Prva tematska sjednica Općinskog vijeća Centar** u ovom sazivu održana je **7. maja 2009.**, s temom "**Ostvarivanje u Općini Centar Zakona o principima lokalne samouprave u Federaciji BiH**".
- **Zaključci Općinskog vijeća:**
 - U Općini Centar, od 39 zakonom utvrđenih oblasti koje su u nadležnosti jedinica lokalne samouprave, 13 u potpunosti ostvaruje, 14 djelimično dok 12 oblasti opće nije u nadležnosti Općine Centar iako je to Zakonom izričito propisano.
 - Općinsko vijeće Centar će pokrenuti postupak zaštite prava na lokalnu samoupravu pred Ustavnim sudom Federacije BiH i poziva sve jedinice lokalne samouprave na području Kantona Sarajevo da postupe na isti način.

D. Glavni izazovi za JLS i Savez u narednom periodu

Implementacija Zakona o principima lokalne samouprave u Federaciji BiH?

- **Zaštita prava na lokalnu samoupravu pred Ustavnim sudom FBiH**
 - **Općina Velika Kladuša** – 13. februar 2007. **Zakonom o državnoj imovini na Unsko-sanskom kantonu i Zakonom o koncesijama** povrijeđeno pravo općine na lokalnu samoupravu.
 - **Bosansko Grahovo** – 26. septembar 2007. – **Zakonom o koncesijama povrijeđeno pravo općine na lokalnu samoupravu.** 24. oktobar 2007. - **Zakonom o imovini Hercegbosanske županije** povrijeđeno je pravo općine na lokalnu samoupravu.
 - **Općina Novi Travnik** – 16. septembar 2008. **Zakonom o koncesijama i Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o koncesijama Srednjobosanskog kantona** povrijeđeno je pravo općine na lokalnu samoupravu.
 - **Općina Stari Grad, Općina Centar i Općina Novo Sarajevo** – 24. juni 2008. **Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o vraćanju, dodjeli i prodaji stanova** povrijeđeno pravo općina na lokalnu samoupravu. Odlukom Ustavnog suda osporeni član prestaje da važi.
 - **Općina Žepče** – 4. decembar 2008. Utvrđuje se da je Zeničko-dobojski kanton povrijedio prava Općine Žepče na lokalnu samoupravu, jer nije prenio ovlasti **u vezi sa obrazovanjem** na ovu općinu.
 - **Grad Mostar i Općina Čapljina** – 14. juli 2008. **Zakonom o izmjeni i dopuni Zakona o pripadnosti javnih prihoda Hercegovačko-neretvanskog kantona** povrijeđeno pravo grada Mostara i općine na lokalnu samoupravu.
 - **Općina Konjic i Savez općina i gradova Federacije BiH** – 14. april 2009. **Zakonom o šumama** povrijeđeno je pravo općina na lokalnu samoupravu.

D. Glavni izazovi za JLS i Savez u narednom periodu

Implementacija Zakona o principima lokalne samouprave u Federaciji BiH?

- **Zaštita prava na lokalnu samoupravu pred Ustavnim sudom FBiH**
 - **Stari Grad i Novo Sarajevo** – 15. decembar 2009. **Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o prodaji stanova na kojima postoji stanarsko pravo** povrijeđeno pravo na lokalnu samoupravu Općine Stari Grad Sarajevo i Općine Novo Sarajevo, jer u postupku donošenja Zakona nije postupljeno u skladu sa članom 4. tačka 6. Evropske povelje o lokalnoj samoupravi i članom 56. stav 2. Zakona o principima lokalne samouprave u Federaciji Bosne i Hercegovine
 - **Grad Sarajevo** – 9. februar 2010. **Zakonom o imovini KS** povrijeđeno pravo Grada Sarajeva na lokalnu samoupravu.
 - **Grad Sarajevo** – 12. oktobar 2010. Ustavni sud Federacije Bosne i Hercegovine je donio djelimičnu presudu kojom je utvrđena povreda prava Grada Sarajeva na lokalnu samoupravu sljedećim zakonima: Zakonom o privremenom korištenju javnih površina na području Kantona Sarajevo; Zakonom o srednjem obrazovanju; Odlukom o utvrđivanju lokalnih cesta na području KS i Odlukom o utvrđivanju lokalnih cesta od interesa za općine na području KS, te Pravilnikom o visini i načinu plaćanja naknade za postavljanje reklamnih panoa i znakova informiranja u zaštitnom cestovnom pojasu na području KS.
 - **Općina Centar** – 12. oktobar 2010. **KS nije usaglasio svoje zakone i provedbene propise u utvrđenim rokovima** i nije na jedinice lokalne samouprave, u skladu sa Zakonom prenio nadležnosti koje pripadaju lokalnoj samoupravi u određenim oblastima, te izvršio prenos finansijskih sredstava za njihovo obavljanje.
 - **Općina Živinice** – 16. februar 2010. Zakonom o koncesijama Tuzlanskog kantona povrijeđeno pravo na lokalnu samoupravu Općine Živinice.
 - **Općina Novo Sarajevo** – 23. novembar 2010. Zbog ne donošenja Zakona o pripadnosti javnih prihoda KS povrijeđeno je pravo na lokalnu samoupravu.

D. Glavni izazovi za JLS i Savez u narednom periodu

Aktivnosti Saveza na implementaciji Zakona o principima lokalne samouprave u Federaciji Bosne i Hercegovine

- **KONFERENCIJA** “Implementacija Zakona o principima lokalne samouprave u Federaciji Bosne i Hercegovine”, Sarajevo, 5. juli 2007. **Cilj:** definisanje aktivnosti u procesu implementacije Zakona.

Na Konferenciji su donijeti slijedeći zaključci:

- Potrebno je formirati **Koordinaciono tijelo** koje će, pod vođstvom Federalnog ministarstva pravde, donijeti Radni program reforme lokalne samouprave u FBiH, kao i Akcioni plan implementacije Zakona o principima lokalne samouprave.
- Tijelo će biti sastavljeno od predstavnika: Vlade FBiH, Saveza općina i gradova FBiH, Parlamenta FBiH, Kantonalnih vlada i eksperata. U radu Komisije će učestvovati i predstavnici međunarodnih institucija (CoE, OSCE, GAP i drugi čije učešće Komisija ocijeni potrebnim)
- Vlada Federacije bi trebala razmotriti mogućnost **formiranja Ministarstva za lokalnu samoupravu**, ili ojačati kapacitet unutar Ministarstva pravde.
- Općine će u najkraćem mogućem roku, uz podršku Saveza i OSCEa, pristupiti harmonizaciji statuta i drugih akata.

D. Glavni izazovi za JLS i Savez u narednom periodu

Aktivnosti Saveza na implementaciji Zakona o principima lokalne samouprave u Federaciji Bosne i Hercegovine

- KONGRES lokalne samouprave Federacije Bosne i Hercegovine - "Odnos lokalnih i centralnih vlasti"** Neum, 6-7. decembar 2007. godine. Izvod iz **DEKLARACIJE**:
 - U cilju implementacije Zakona o principima lokalne samouprave pozivamo organe FBIH i kantona u FBIH da pristupe usklađivanju zakona i drugih propisa s ovim zakonom.
 - Pozivamo Federalno ministarstvo pravde da pristupi realizaciji zaključaka Konferencije „Implementacija Zakona o principima lokalne samouprave“ održane, 5.06.2007. godine, kojom je predviđeno osnivanje Koordinacionog tijela.
 - Pozivamo Vladu FBIH i Parlament FBIH na potpisivanje Memoranduma o saradnji sa Savezom općina i gradova FBIH koji bi trebao izraziti volju strana da zajednički rade na reformi lokalne samouprave i utvrđivanju oblika i metode te saradnje.
 - Pozivamo vlasti da u procesu donošenja zakona i drugih propisa kojima se utvrđuju prava i obaveze jedinica lokalne samouprave vode računa o njihovoj usklađenosti s principima Evropske povelje.
 - Pozivamo Vladu FBIH da formira Ministarstvo lokalne samouprave i javne uprave

D. Glavni izazovi za JLS i Savez u narednom periodu

Aktivnosti Saveza na implementaciji Zakona o principima lokalne samouprave u Federaciji Bosne i Hercegovine

- ❑ Uputili zahtjev Vladi FBiH, Parlamentu FBiH i Federalnom ministarstvu finansija zahtjev za implementaciju Zakona o principima lokalne samouprave u FBiH – mart 2008;
- ❑ Uputili dopis Federalnom ministru pravde – 1. april 2008;
- ❑ Održli sastanak sa Federalnim ministrom pravde – 2. april 2008;
- ❑ Formirano Koordinaciono tijelo za reformu lokalne samouprave – 10. septembra 2008;
- ❑ Održali sastanak s Premijerom Federacije BiH – 19. mart 2010;
- ❑ Uputili pisma federalnom premijeru i premijerima svih 10 kantona za poštivanjem ZPLSFBiH u segmentu obaveznog konsultovanja JLS i Saveza;
- ❑ Peta Skupština Saveza općina i gradova FBiH – 7. maj 2010. Izvod iz Zaključaka:
 - Neophodno je **formiranje posebnog ministarstva koje će biti zaduženo za pitanje lokalne samouprave**
 - Potrebno je izraditi **Kodeks o odnosima između nivoa vlasti u FBiH**
 - Neophodno je **ubrzati proces u vezi sa donošenjem novih zakona, kao i izmjena i dopuna već postojećih**
 - Potrebno je **riješiti pitanja finansiranja jedinica lokalne samouprave kroz jedan sveobuhvatan zakon**
 - Potrebno je riješiti pitanje **dodatnih dotacija za nerazvijene općine**
 - Potrebno je **dati značajnu ulogu** jedinicama lokalne samouprave u **korištenju i raspolaganju prirodnim resursima.**

D. Glavni izazovi za JLS i Savez u narednom periodu

Aktivnosti Saveza na implementaciji Zakona o principima lokalne samouprave u Federaciji Bosne i Hercegovine

- Savez je do sada bio uključen u izradu niza zakonskih propisa, kao i izmjena i dopuna u svrhu usaglašavanja sa Zakonom o principima lokalne samouprave u FBiH:
 - Zakon o šumama (usvojen u Predstavničkom domu PFBiH)
 - Izmjene i dopune zakona o koncesijama
 - Prijedlog izmjena i dopuna Zakona o organizaciji organa uprave u FBiH
 - Zakon o premjeru i katastru nekretnina
 - Izmjene Zakona o budžetu
 - Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o izboru, prestanku mandata, opozivu i zamjeni načelnika općina u FBiH
 - Prijedlog zakona o uposlenicima u jedinicama lokalne samouprave u FBiH

D. Glavni izazovi za JLS i Savez u narednom periodu

Sumnjiva izvjesnost ...?

- ❑ Slab položaj JLS, sa previše odgovornosti bez odgovarajućih ovlasti i izvora finansiranja
- ❑ Snažan položaj kantona, koji imaju previše ovlasti uz manje odgovornosti

Dekonzetracija funkcija na JLS, dok se politika i odluke još uvijek donose na višim nivoima

POSLJEDICA: ishod pružanja lokalnih usluga izuzetno neujednačeno, njihov stepen dostupnosti općenito loš, dok je ukupan nivo zadovoljstva korisnika izuzetno nizak

- ❑ Problemi sa kojima se susreću JLS: mali broj izvornih nadležnosti, značajan broj prenesenih ovlaštenja koja ne prate adekvatan prenos i finansijskih izvora za njihovo vršenje, kontrola od viših nivoa vlasti, pretjerana centralizacija, te nedovoljno razvijena lokalna komunalna infrastruktura
- ❑ Uloga i značaj Saveza i JLS ...
- ❑ Uloga i značaj međunarodnih organizacija ...

Centralne teme u Evropi

migracija

demografija

rad

privreda

pristup

participacija

okoliš

umrežavanje

znanje

obrazovanje

zajedništvo

sigurnost

individualizacija

tehnologija

vrijednosti

inovacije

pravda

globalizacija

povjerenje

Centralne teme u Bosni i Hercegovini

konstitutivnost

vitalni nacionalni interes

homogenizacija

penzije

jednonacionalni TV kanali

vizna liberalizacija

hidro elektrane

grijanje

jednonacionalna teritorija

Evroatlantske integracije

auto-put

obrazovanje

odvoz otpada

vodosnabdijevanje

sigurnost

tehnologija

zapošljavanje

privreda

pravda

znanje

participacija

okoliš

demografija

globalizacija

povjerenje

Izazovi za sve nivoe vlasti u narednom periodu**Koncentracija na centralna polja koja dotiču ljude?**

obrazovanje

rad

zdravlje

čista okolina

sigurnost

O čemu se zapravo radi?

Lokalna samouprava – novi kvalitet života u BiH

- Lokalna samouprava treba da bude sinonim za odgovorno i proaktivno upravljanje lokalnim razvojem i lokalnim poslovima
- Sposobna i odgovorna lokalna vlast ostvaruje partnerstvo sa privatnim i nevladinim sektorom i produktivno saraduje sa drugim nivoima vlasti i drugim lokalnim jedinicama u zemlji i u regionu.
 - Održavanje i poboljšanje kvalitete života za građane
 - Poboljšanje uslova za djelovanje privrednih subjekata radi ekonomskog rasta i stvaranja više radnih mjesta
 - Nova orijentacija države prema osnovnim pitanjima (šta treba da radi država, šta treba da radi privreda, šta treba da učini civilno društvo?)
 - Povećanje efikasnosti
 - Poboljšanje kvaliteta servisa
 - Jačanje inovativne snage
 - Smanjenje birokratije
 - ...

Više hrabrosti za novine ... proširiti vidike!

Autor: Edin Demirović
<mailto:dino@sogfbih.ba>

Savez općina i gradova
Federacije Bosne i Hercegovine
<http://www.sogfbih.ba>
www.partnerstvogradova.ba
www.nexpo.nalas.eu

Adresa: Musala 5/1,
71000 Sarajevo
Tel: +387 33 216 502
Fax: 552 811

Korisne internet stranice

- www.parlament.ba
- www.vijeceministara.gov.ba
- www.ads.gov.ba
- www.ustavnisudfbih.ba
- www.parlamentfbih.gov.ba
- www.vladafbih.gov.ba
- www.adsfbih.gov.ba
- www.vladars.com
- www.adu.vladars.net